

Digital
Freedom Fund

Beleidsplan 2021-2023

2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding: digitale rechten in Europa.....	3
2. De rol van het Digital Freedom Fund	3
3. Visie en missie	4
4. Activiteiten	5
5. Organisatiestructuur.....	5
6. Financiering	7
7. Vermogensbeheer	7

1. Inleiding: digitale rechten in Europa

In heel Europa worden digitale rechten – mensenrechten in de digitale en genetwerkte context – bedreigd. Van gegevensbescherming tot toezicht- en inhoudsregulering; nieuwe wetgeving en opkomende praktijken hebben een ernstige negatieve impact op de mate waarin burgers hun rechten op privacy en vrijheid van meningsuiting kunnen uitoefenen. Of het nu gaat om de bescherming van nationale veiligheid of de beperking van uitingen die aanzetten tot haat of geweld, bedrijfs- en staatspraktijken leggen nieuwe beperkingen op die de bescherming van het recht op privacy, het online recht op toegang tot informatie, en het recht om informatie te verstrekken beïnvloeden. De effecten van deze Europese wetten en praktijken worden over de hele wereld gevoeld, zowel door particulieren als bedrijven. Veel van deze praktijken, met name op het gebied van privacy, worden vanuit Europa wereldwijd geëxporteerd door middel van onder andere handelsovereenkomsten.

Om de uitoefening van digitale rechten in deze context te beschermen, moeten maatschappelijke en burgerrechtenorganisaties alle beschikbare middelen gebruiken. Dit vereist dat er op verschillende fronten actie wordt ondernomen: publieke campagnes en advocacy organiseren om brede maatschappelijke steun te creëren voor de bescherming van digitale rechten; dialoog aangaan met parlementariërs en bedrijfsinstellingen om wetten en praktijken te wijzigen; en juridische procedures aanspannen om wetten en praktijken aan de kaak te stellen die inbreuk maken op digitale rechten. Strategisch procederen – het voeren van juridische procedures die een invloed hebben die verder gaat dan de partijen die direct bij de zaak betrokken zijn en kunnen leiden tot wetgevings- of beleidswijziging – in nationale en supranationale rechtbanken is een betracht en cruciaal middel om de mensenrechten in het digitale domein te beschermen. Echter, op dit moment wordt dit middel onderbenut.

Hoewel in Europa een aantal indrukwekkende successen zijn behaald om digitale rechten te beschermen door middel van strategische procedures, met name door zaken zoals Max Schrems tegen Facebook¹ en de vernietiging door het Hof van Justitie van de Europese Unie van de EU-richtlijn inzake gegevensbescherming,² zijn deze inspanningen te sporadisch en onvoldoende gecoördineerd. Europa biedt een platform voor strategisch procederen dat momenteel ongeëvenaard is door enig ander regionaal systeem. Niet alleen bieden de nationale rechtbanken van Europese landen goede mogelijkheden voor het parallel aanbrenge van strategische rechtszaken; met een supranationaal gerechtshof op zowel Raad van Europa als op Europese Unie niveau kunnen succesvolle zaken een regionaal effect hebben. De rechtbanken hebben aangetoond dat zij bereid zijn sterke positieve uitspraken uit te brengen, maar desondanks worden deze mogelijkheden op dit moment niet volledig benut en worden inspanningen om digitale rechten te bevorderen – door middel van rechtszaken of anderszins – vaak in isolatie ondernomen.

2. De rol van het Digital Freedom Fund

Het Digital Freedom Fund (DFF) zal op deze uitdagingen reageren door juristen te ondersteunen die zich inzetten voor digitale rechten in Europa – non-gouvernementele organisaties, *pro bono* advocaten en, waar opportuun, reguliere advocaten – waardoor deze effectiever kunnen worden in hun werk. DFF zal de

¹ <https://www.theguardian.com/technology/2015/oct/20/max-schrems-facebook-privacy-ireland-investigation>

² <https://www.euractiv.com/section/justice-home-affairs/news/eu-court-slams-data-retention-directive/>

verschillende actoren dichter bij elkaar brengen door (1) hen te verenigen achter een gezamenlijk afgestemde strategie voor digitale rechten en (2) door financiële ondersteuning te verlenen voor strategische rechtszaken die een positieve impact hebben op digitale rechten in Europa. DFF zal het mogelijk maken voor juristen en digitale rechten activisten om regelmatig kennis en informatie uit te wisselen, activiteiten te coördineren en beter samen te werken. Verder zal DFF helpen hun vaardigheden verder te verbeteren door middel van training en, indien nodig, hen helpen de juiste *pro bono* juridische ondersteuning te vinden voor hun activiteiten. Dit zal ertoe leiden dat sterkere strategische zaken worden aangebracht in de rechtbanken, die zijn ingebed in een bredere campagnestrategie. Dit zal een positieve invloed hebben op de stand van digitale rechten in niet alleen Europa, maar wereldwijd en op die manier een open, democratische samenleving ondersteunen. Wanneer mensen hun fundamentele rechten en vrijheden kunnen uitoefenen, inclusief het recht op vrijheid van meningsuiting in de digitale context, is een breder en inclusiever debat over zaken van algemeen belang mogelijk, zowel in digitale als niet-digitale context. Dit alles komt ten goede aan een sterke democratische samenleving, waarin zaken van algemeen belang vrijelijk kunnen worden besproken.

Het uitoefenen van deze taak vereist een combinatie van zowel diepgaande substantiële en procedurele expertise welke alleen op efficiënte wijze geleverd kan worden door een daaraan toegewijde entiteit zoals DFF. De relevantie en impact van de activiteiten van DFF op het gebied van digitale rechten zal worden verzekerd door middel van diepgaand strategisch overleg met de betrokken belanghebbenden. Dit zal DFF in staat stellen om niet alleen financiële steun te verlenen aan strategisch belangrijke rechtszaken op het gebied van digitale rechten, maar ook om ervoor te zorgen dat deze zaken op gecoördineerde wijze worden uitgediscussieerd, op basis van de sterkst mogelijk beschikbare deskundigheid en dat deze concrete resultaten opleveren.

3. Visie en missie

De visie en missie van het Digital Freedom Fund kunnen als volgt worden omschreven:

The Digital Freedom Fund's vision is a society in which everyone can enjoy their human rights in online and networked spaces. The Fund's mission is to support civil society in Europe to achieve positive judgments for the protection and promotion of digital rights through grantmaking and by facilitating coordination amongst NGOs and lawyers involved in advancing digital rights.

Onder "Europa" verstaat DFF de lidstaten van zowel de Europese Unie als de Raad van Europa.

De algemene doelstelling van het Digital Freedom Fund volgens de *Theory of Change* is *een maatschappij waarin iedereen zijn of haar mensenrechten volledig kan uitoefenen in de digitale en genetwerkte context*. Om dit te bereiken streeft DFF impact na op drie verschillende vlakken:

1. Wettelijke normen ter bescherming van digitale rechten worden vastgesteld en nageleefd;
2. Regionale of nationale wetgeving, beleid en praktijken worden gewijzigd/verbeterd;
3. Positieve maatschappelijke veranderingen voor individuen, groepen of gemeenschappen die worden getroffen door schendingen van digitale rechten.

De voornaamste verwachte resultaten van het werk van het DFF zijn dat *het digitale rechten veld krachtiger, beter geïnformeerd en met toereikende middelen/efficiënt zal procederen over digitale rechten en sterkere, meer strategische procesplannen zal ontwikkelen (en deze plannen beter zal kunnen verwoorden)*. Dit zal op zijn beurt leiden tot *meer kennis die digitale rechten (kunnen) bevorderen, en tot de ontwikkeling van praktische en op ervaring gebaseerde lessen en bewijsmateriaal betreffende processtrategieën voor digitale rechten*.

Het Digital Freedom Fund heeft geen winstoogmerk. Alle financiële middelen die door DFF worden verworven zullen worden aangewend om haar ideële doelstellingen op het gebied van mensenrechten – een samenleving waarin iedereen vrij zijn of haar mensenrechten kan uitoefenen in de digitale en genetwerkte context – na te streven.

4. Activiteiten

Om haar doelstellingen te bereiken, zal DFF een aantal activiteiten ondernemen. Deze kunnen in twee pijlers worden ondergebracht:

1. Ondersteuning van de procesvoering, bestaande uit zowel een financiële (toekenning van subsidies) als een inhoudelijke (versterking van de procesvoering via de toekenning van subsidies en vergemakkelijking van pro-Deo-juridische ondersteuning) component;
2. *Field building*, bestaande uit het opbouwen van vaardigheden en het faciliteren van coördinatie en samenwerking tussen procesvoerders.

Gecombineerd zal het werk van DFF in deze twee pijlers resulteren in het voeren van sterkere juridische procedures over digitale rechten in Europa door DFF's partners, gericht op prioriteiten zoals onderling afgestemd binnen de digitale rechtengemeenschap. Door het faciliteren van betere coördinatie door DFF, zullen DFF's partners beter kunnen voorkomen dat zij elkaars werk dupliceren, betere forumkeuzes kunnen maken, en elkaars werkzaamheden beter kunnen ondersteunen, bijvoorbeeld door het indienen van *amicus curiae* memories in elkaars procedures, en strategisch kunnen samenwerken om overkoepelende problemen aan te pakken, zoals het aan de kaak stellen van EU-richtlijnen. Het versterken van standaarden voor digitale rechten in Europa zal wereldwijd effect hebben. Niet alleen omdat Europese normen vanuit Europa worden geëxporteerd, bijvoorbeeld door middel van handelsovereenkomsten, maar ook omdat de manier waarop Europese overheden mensenrechtenverdedigers behandelen en de manier waarop rechtbanken – met inbegrip van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en het Europees Hof van Justitie – reageren op het overschrijden van bevoegdheden door de overheid op het gebied van mensenrechten een belangrijk ijkpunt verschaft voor mensenrechtenpraktijken, inclusief digitale rechten, wereldwijd.

De verwezenlijking van de projectdoelstellingen zal worden gemeten door middel van evaluaties van de rechtszaken die DFF ondersteunt. Daarnaast zal DFF de mate meten waarin haar partners samenwerken, coördineren en informatie delen over hun werk, almede of er verbeteringen te zien zijn in de procesvoering en in de leiderschapsvaardigheden dankzij de door DFF georganiseerde trainingen.

De activiteiten van DFF worden ondersteund door een continu strategieproces dat de gedeelde prioriteiten van de digitale rechtengemeenschap in kaart brengt. De voortdurende interactie met het veld zorgt ervoor dat DFF's activiteiten nauw aansluiten bij de behoeften van de organisaties en individuen die digitale rechten in Europa beschermen.

5. Organisatiestructuur

Het Digital Freedom Fund is opgericht als een stichting.

Als jonge organisatie werkt het DFF nog steeds met een klein team, dat de komende drie jaar naar verwachting zal groeien. DFF verwacht zijn team in de komende drie jaar uit te breiden van 7 tot 12 voltijdse

DIGITAL FREEDOM FUND – 2021-2023 PROPOSAL
2021

personeelsleden. Het personeel van DFF wordt marktconform – in lijn met gebruikelijke salarissen in de non-profit wereld –betaald.

Het Bestuur van DFF bestaat uit de volgende personen:

- Fieke Jansen, voorzitter
- Simone Peek, secretaris
- Nicole Rose, penningmeester
- Raegan MacDonald
- Atanas Politov
- Rupert Skillbeck
- Jiefan Hsu
- Karmen Turk

De verantwoordelijkheden van het Bestuur zijn omschreven in de akte van oprichting. Het Bestuur verricht haar werkzaamheden om niet.

DFF heeft een panel van deskundigen voor haar subsidieactiviteiten. Het panel bestaat uit specialisten op het gebied van mensenrechten, digitale rechten, technologie en strategische geschillenbeslechting, en DFF vraagt hun advies om subsidieaanvragen te evalueren als onderdeel van de aanvraagprocedure. Elke aanvraag wordt beoordeeld door een panel van drie deskundigen.

Subsidieverzoeken worden beoordeeld door het DFF secretariaat, op basis van advies van drie experts uit het panel. DFF legt haar aanbeveling vervolgens voor aan het Bestuur ter goedkeuring. Bij het toekennen van financiële steun zal voorrang worden gegeven aan aanvragen die:

- niet alleen blijk geven van een solide juridische strategie, maar ook een bredere advocacy strategie die de procesvoering complementeert, waar nodig in samenwerking met partners die expertise hebben die niet aanwezig is bij de juristen die de zaak aanbrengen (advocacy, lobbying, contact met de media). Aanvragen zullen een goed doordachte strategie moeten demonstreren voor na afloop van de procedure, waarbij rekening wordt gehouden met de implementatie van een succesvolle uitkomst of het mitigeren van een negatieve uitkomst;
- een goede kans hebben op het leveren van impact op langere termijn door (1) het vestigen van een precedent voor digitale rechten waarop de digitale rechtengemeenschap kan voortbouwen en/of (2) bijdragen aan het verder ontwikkelen van vaardigheden/capaciteit binnen het digitale rechtenveld;
- kostenefficiënt zijn, met name wat de advocatenkosten betreft. Extra gewicht zal worden toegekend aan gevallen waarin een advocaat bereid is *pro bono* te werken, tegen een verlaagd tarief ("low bono") of voor een beperkte vergoeding. Het vergoeden van honoraria tegen commercieel tarief wordt uitsluitend in uitzonderlijke omstandigheden overwogen;
- zaken betreffen die waarschijnlijk een grotere impact hebben en daarom als strategisch kunnen worden beschouwd. Dit omvat een beoordeling van de forumkeuze (bijvoorbeeld supranationaal v. nationaal niveau).

6. Financiering

DFF begon met een jaarlijkse begroting van 1 miljoen euro. Het DFF overtrof dit doel al snel en werkt met een jaarbudget van ongeveer 2 miljoen EUR in 2021. DFF was hiertoe in staat een stabiele en diverse basisfinanciering op te bouwen, aangevuld door zowel kortlopende als langlopende projectfinanciering. DFF streeft ernaar deze groei voort te zetten en het jaarlijkse operationele budget gestaag te verhogen tot rond 3 miljoen EUR in 2023.

7. Vermogensbeheer

DFF streeft ernaar een evenwicht te handhaven tussen de activiteiten en operationele kosten. In de begrotingsrichtsnoeren zijn de beoogde exploitatiecoëfficiënten vastgelegd die als richtsnoer dienen voor de budgettering en de uitgaven van de organisatie:

Met allocatie van personeelstijd	Doelstelling	Bandbreedte
Subsidieverlening	48%	45-60%
Field building	32%	20-40%
Operationele kosten	20%	15-22%
<i>Total</i>	<i>100%</i>	
Zonder allocatie van personeelstijd	Doelstelling	Bandbreedte
Subsidieverlening	41%	35-50%
Field building	23%	15-30%
Operationele kosten	37%	30-42%
<i>Total</i>	<i>100%</i>	

Sinds DFF in 2019 de streefpercentages heeft bereikt, streeft het ernaar dit evenwicht in de uitgaven te handhaven om zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de behoeften van het digitale-rechtenveld en tegelijkertijd de operationele kosten in de hand te houden.

Aan het einde van de proefperiode waren de oorspronkelijke kerndonoren het erover eens dat reserves moesten worden opgebouwd om de duurzaamheid van DFF in de toekomst te waarborgen. De operationele reserves vallen onder het beleid inzake operationele reserves en mogen alleen in zeer specifieke omstandigheden worden gebruikt, zoals korte-termijn liquiditeitstekorten. DFF streeft ernaar een reserve aan te houden die ten minste gelijk is aan drie maanden operationele kosten. Het aanhouden van operationele reserves blijft een strategische financiële prioriteit voor het DFF, en het opbouwen van reserves is opgenomen in de jaarlijkse begroting.